

HETI JELENTÉS – 20/52

Hszi Csin-ping célja Európa semlegesítése az Amerikával vívott harcában – [Teljes cikk](#)

A kínai államfő európai körútjának első állomásán, Párizsban a francia elnökkel, Macronnal folytatott megbeszéléseken elsősorban az ukrán háború, valamint az Európai Unió és Kína közötti kereskedelmi viszály szerepelt napirenden, de előrelépés ezekben nem történt. A nagyobb európai fővárosokat elkerülve – ezzel is kifejezve országának a kontinens keleti része felé fordulását –, a kínai vezető Szerbiában és Magyarországon folytatta útját, ahol gyümölcsöző együttműködési megállapodásokat ütött nyélbe.

Címkék: [Európai Unió](#) | [hidegháború 2.0](#) | [Hszi Csin-ping](#) | [Kína](#) | [USA](#)

Geopolitikai játszmák és protekcionizmus: újratervezik az ellátási láncokat? – [Teljes cikk](#)

Napjainkban a kiterjesztett vámoktól kezdve a kritikus fontosságú szállítási útvonalak megtámadásának kockázatáig számos veszély leselkedik a vállalkozásokra, amelyek kénytelenek a beszerzés és a gyártás összetett rendszerét példátlan bizonytalanság közepette kezelni. Miközben a gazdasági hatalmak a stratégiai előnyökért küzdenek, a vállalatoknak mind nagyobb kihívást jelent az ellátási láncok folyamatos újraértékelése a lehetséges zavarok ellen védekezve. Emellett az egyre szigorúbb kereskedelmi szabályozások és tarifák miatt a cégeknek nehéz megtalálni az egyensúlyt az üzleti költségek és a protekcionista szabályoknak való megfelelés között.

Címkék: [geopolitika](#) | [globalizáció](#) | [kereskedelem](#) | [multipolaritás](#)

Egyetlen ábrán a világ összes aranya – [Teljes cikk](#)

Kína egyedül a világ aranykitermelésének 12 százalékáért felelős, ráadásul a bődületes mennyiséget felfokozott tempójú vásárlással is kiegészíti. A harmadik Oroszország, kettejük közé Ausztrália ékelődött be. Az aranyfelhasználás terén az ékszerkészítés dominál, amely a kitermelt arany 46 százalékát használja fel, míg a jegybankok a 23 százalékát tárolják. A Fitch Solutions szerint 2023 és 2032 között a globális aranybánya-termelés várhatóan 15 százalékkal fog nőni.

Címkék: [aranykészlet](#) | [aranykitermelés](#) | [infografika](#)

A német gazdaság továbbra is egy helyben toporog – [Teljes cikk](#)

Németország még mindig küzd a gyengélkedő ipari termelés és a csökkenő megrendelések okozta kihívásokkal. A legfrissebb statisztikai adatok és elemzések szerint a német gazdaság stagnálásával és az ipar visszaesésével kell számolni. Az elemzők úgy vélik, sürgős és célzott gazdaságpolitikai intézkedések kellenek ahhoz, hogy az ipari termelés újra fellendüljön és a munkaerőpiac erősödjön. A megrendelések hiánya, illetve az ipari visszaesés csupán egyes tünetei a mélyebben gyökerező problémáknak, amelyek a német gazdaság versenyképességének csökkenéséhez vezethetnek, ha nem kezelik azokat gyorsan.

Címkék: [gazdasági visszaesés](#) | [német ipar](#) | [német recesszió](#)

Csád alaposan ráijesztett az Egyesült Államokra – [Teljes cikk](#)

Csád levélben jelezte az Egyesült Államoknak, hogy csapatai hagyják el a fővárosban található francia katonai bázist. Mindez a közép-afrikai ország – három év utáni első – választásait megelőzően történt, így még nem világos, hogy a katonai rezsim átmeneti elnöke kampányhúzás-ként használta a felszólítást, vagy az USA innen is kiszorulhat Mali, Niger és Burkina Faso után. A helyzet azért is ijesztő Amerika számára, mert Csád januárban Oroszországgal tárgyalt a lehetséges katonai együttműködésről, így elképzelhető, hogy Moszkva újabb fontos stratégiai területre terjesztheti ki afrikai befolyását.

Címkék: [Afrika](#) | [Csád](#) | [geopolitikai átrendeződés](#) | [Száhel-övezet](#) | [USA](#)

A kapitalizmus halott – állítja az expolitikus sztárközgazdász – [Teljes cikk](#)

A kapitalizmus dinamikája többé már nem irányítja a gazdaságainkat, a szerepét pedig a technofeudalizmus vette át – áll Jánisz Varufákisz legújabb véleménycikkében. Úgy véli, hogy a tőke mutációja, amit felhőtökének nevez, lerombolta a kapitalizmus két alappillérét: a piacot és a profitot. A platformokhoz és a felhőhöz való hozzáférésért kell fizetni. Hogy a vevőket elérjék, mindenkit függővé tettek valamilyen felhőbirtoktól. Ez a felhőbérlet. Ez a sterilizált technológiai terror a technofeudalizmus alapja. A klasszikus tőke továbbra is kitermeli a profitot, de már nem ők irányítanak, hanem egy új osztály, a felhőtőke tulajdonosai. A közgazdász szerint ahhoz, hogy egyénileg birtokoljuk az elménket, kollektíven kell birtokolnunk a felhőtőkét.

Címkék: [felhőtőke](#) | [kapitalizmus](#) | [Jánisz Varufákisz](#)

Zöldgazdaság

2

Biden extravagáncokat vet ki a kínai EV-kre és más stratégiai ágazati termékekre – [Teljes cikk](#)

Joe Biden döntése szerint jelentősen emelkednek a vámtarifák bizonyos kínai importtermékekre, úgy mint a chippek, az elektromos járművek és a kritikus ásványi anyagok. A legradikálisabb változtatás az elektromos gépkocsikat érinti, ahol a vámtarifa a jelenlegi 27,5-ről 102,5 százalékra nő. A kínai külügyminisztérium szerint az amerikai vámok „súlyosan megzavarták” a két ország közötti gazdasági és kereskedelmi cseréket, és Peking lépéseket ígér az érdekei védelmében. Biden a kínai acélra és alumíniumra már korábban is javasolt új vámokat, amelyek a kereskedelmi háború új szintre emelését jelentik.

Címkék: [Donald Trump](#) | [extravámok](#) | [Joe Biden](#) | [kereskedelmi háború](#) | [Kína](#)

Ők máris beintenek az új szénmegállapodásnak? – [Teljes cikk](#)

Többéves vita után, április végén fogadták el Torinóban a G7-országok a karbonszűrő nélküli szénerőművek 2035 végéig történő kivezetéséről szóló megállapodást. Ám az aláírás házigazdái, az olaszok máris jelentősen megnehezítenék a vállalások teljesítését azzal, hogy megtiltanák a nagy napelemparkok talajra telepítését a mezőgazdasági területeken.

Címkék: [G7](#) | [szénfogyasztás](#) | [szénfüggőség](#) | [villamos energia](#)

Zöldtechnológiák kereskedelmi háborúja: hogyan is buknak el a birodalmak – [Teljes cikk](#)

Az amerikai hegemonia fenntartását nehezíti a teljes elszigetelődésre való törekvés, ahogyan azt a Brit Birodalom történelmi példája is mutatja: Nagy-Britannia a 19. században világvezető ipari hatalom volt, de a 20. század elejére elvesztette ezt a pozíciót az új ipari nagyhatalmak, mint Németország és az USA előretörésével. Míg előbbi a vegyiparban, utóbbi főként a jármű- és élelmiszeriparban vált megkerülhetetlen szereplővé. Nagy-Britannia válaszként vámokat vetett ki a külföldi importra, azonban ez csak ideiglenesen, a második világháború utáni liberalizációig nyújtott átmeneti megoldást. A mai Egyesült Államok hasonló kihívásokkal néz szembe, különösen Kína gyors ipari és technológiai fejlődése miatt, amely mára a zöldtechnológiák piacán megkerülhetetlen szereplővé vált. Amerikának tehát körültekintően kell megválasztania gazdaságpolitikáját, elkerülve a teljes elszigetelődés csapdáját, ha továbbra is meghatározó szereplője kíván maradni a globális geopolitikai színtérnek.

Címkék: [hegemonia](#) | [kereskedelmi háború](#) | [protekciónizmus](#) | [zöldtechnológia](#)

Háború, szankciók, hadiipar

3

Fogytán a türelem: hitelezők követelik Ukrajnától az adósságai visszafizetését – [Teljes cikk](#)

Az ukrán fegyveres erők kudarcai csalódást okoztak egyes nyugati hitelezőknek, és a magánkölcönt nyújtók egy csoportja követeli, hogy Ukrajna kezdje meg államadósságának törlesztését a 2022 óta tartó moratórium után. Ez az álláspont azonban ütközik az Egyesült Államok és uniós partnerei érdekeivel.

Címkék: [amerikai befektetők](#) | [hitelezés](#) | [orosz–ukrán háború](#)

Macron elődje: inkább maradj csendben! – [Teljes cikk](#)

Macron elnök folytatja verbális ámokfutását a nyugati katonák Ukrajnába küldésével kapcsolatban. Gondolatait Olaf Scholz német kancellártól egészen Stoltenberg NATO-főtitkárig vezetőik sora utasította vissza, kijelentve, hogy azok a francia elnök magánvéleményét tükrözik, és annak ellenére, hogy széleskörűen propagálja nézeteit a szövetséges nemzetek körében, egységes támogatást nem fog találni hozzájuk. Az a hír azonban csak most látott napvilágot, amely szerint közvetlen elődje, François Hollande veterán politikus, volt köztársasági elnök egy zárt ajtó mögött szervezett beszélgetésen nem finomkodott Macronnal, és szó szerint arra szólította fel, hogy „inkább fogja be a száját, és maradjon csendben”, ha az ukrán háborúról van szó.

Címkék: [Emmanuel Macron](#) | [François Hollande](#) | [háborús uszítás](#)

Az ukrán védelmi tárca ígéri, hogy nem fog lopni – [Teljes cikk](#)

Miután az ukrán védelmi minisztériumban annyira elburjánzott a korrupció, hogy az nyolc hónapja a tárcavezető és gyakorlatilag valamennyi helyettese állásába került, a minisztérium új vezetése szigorú szabályokat ígért a NATO-nak a lopások és félreszámlázások elkerülése érdekében.

Címkék: [NATO](#) | [ukrajnai háború](#) | [ukrán korrupció](#) | [ukrán védelmi tárca](#)

Már az oroszok is kíváncsiak, miképp hozná el Trump a békét – [Teljes cikk](#)

Oroszországban is foglalkoznak azzal, hogy Donald Trump miképp oldaná meg az ukrajnai konfliktust. Szerinte a világon három lehetséges scenárió emlegetnek. Az egyik a gyors kompromisszum elérése, ami ha nem jár sikerrel, Trump fokozni fogja a nyomást az oroszokra. A második, hogy az USA egyoldalúan kivonulna a konfliktusból, ami jelentős amerikai presztízsveszteséggel járna. A harmadik lehetőség, hogy Trump megpróbálja rákényszeríteni Ukrainát, hogy írjon alá megállapodást Oroszországgal az új határainak elismeréséről, így Washington győzelmet hirdethetne, mondván sikerült megőriznie Ukrajna szuverenitását. Ám az oroszok szerint van egy negyedik lehetőség is, miszerint Trump csak blöfföl. Tervének hiánya viszont lehetővé teszi Moszkvának, hogy újabb területek felszabadításával győztesen zárja le a konfliktust.

Címkék: [béke](#) | [Donald Trump](#) | [Oroszország](#)

Hitelből fegyverkezne Európa – [Teljes cikk](#)

Az Európai Unió vezetői a 422 milliárd eurós Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) átalakítását tervezik, hogy az a védelmi beruházásokat és Ukrajna újjáépítését támogassa. Az alap eredetileg az eurózóna-válságot megsínylő gazdaságok megsegítésére jött létre, de az új elképzelések szerint olcsó hiteleket nyújtana olyan országoknak, amelyeknek a hitelfelvételi költségei megemelkedhettek. Franciaország és a balti államok támogatják az ötletet, míg mások aggódnak amiatt, hogy ez túlmutat az alap eredeti célján. Az átalakítást még tárgyalják, és jelentős kihívásokkal szembesülnek, többek között Olaszország ellenállásával, amely továbbra is ragaszkodik az ESM hagyományos szerepéhez.

Címkék: [Európai Unió](#) | [fegyverkezés](#) | [hitel](#) | [ukrajnai háború](#)

Társadalom és technológia

4

A gép jobban tudja, mi kell a népnek? – [Teljes cikk](#)

A mesterséges intelligencia a marketingeseket is nagyban segítheti. Felgyorsítja a gyűjtött adatok feldolgozását, a termékek tervezését és fejlesztését, sőt az ügyfélszolgálati feladatok esetében is igen eredményes: gördülékenyebbé teszi a folyamatokat a tervezéstől az értékesítésig, ami a vásárlói élményt is pozitívan befolyásolja. A technológia hosszú távú versenyelőnyt biztosíthat, azonban a kockázatok minimalizálásának érdekében fontos, hogy emberi felügyelet alatt működtessék a hasonló rendszereket.

Címkék: [fogyasztók](#) | [marketing](#) | [mesterséges intelligencia](#) | [termékfejlesztés](#)

Még egy lépéssel közelebb kerültünk a rák gyógyításához – [Teljes cikk](#)

A Google DeepMind bemutatta az AlphaFold 3 technológiáját, amellyel még közelebb kerülhetünk a betegségek kiváltó okainak feltárásához és gyógyításához. A mesterségesintelligencia-modell az eddigi eszközöknél jóval pontosabban mutatja meg a különböző biológiai folyamatokat és a molekulák közötti kapcsolatokat. Ez a gyógyszerkutatást is felgyorsíthatja, sőt az élelmiszer-biztonságban is fontos szerepet játszhat.

Címkék: [DeepMind](#) | [Google](#) | [gyógyítás](#) | [rák](#)

Olyan telefonnal rukkolhat elő az Apple, hogy leesik az állunk – [Teljes cikk](#)

Az Apple-nek nem áll jól a szénája. Az Apple Vision Pro headset egyelőre nem hozta meg a várt sikert, a telefoneladásai és ezzel együtt a vállalat összbevétele is csökkent. Azonban többet megtudtunk a terveikről: egy innovatív mesterséges intelligencián dolgoznak, amellyel behozhatják a lemaradásukat a Google-höz és más technológiai vállalatokhoz képest. Ehhez azonban feláldozták az autonóm járművekhez fűzött terveiket.

Címkék: [Apple](#) | [mesterséges intelligencia](#) | [okostelefon](#)

Magad uram, ha Muskod nincsen – [Teljes cikk](#)

Tajvan arra kényszerült, hogy saját műholdhálózatot építsen ki, miután Elon Musk és a SpaceX nem tudott üzleti egyezsége jutni a szigetországgal, ami a helyi törvények miatt nem engedhette meg a többségi tulajdonos szerepét a vegyesvállalatban. Az űrprojekt jelenleg kísérleti fázisban van, Tajvan azonban 2026-ra tervezi az első állami finanszírozású kommunikációs műholdat pályára állítani, és a következő szakaszban a magánszektor is bevonja több hasonló projektbe.

Címkék: [Kína–Tajvan konfliktus](#) | [Starlink](#) | [Tajvan](#) | [űrpar](#)

Hazai helyzetjelentés

5

Hamis a Bezzeg Románia! szlogen – Nagy Márton véleménycikke – [Teljes cikk](#)

Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter a Magyar Nemzetben megjelent véleménycikkében fejtette ki, hogy a „Bezzeg Románia!” szlogen hamis, és valójában az elégedettség és az életszínvonal is sokkal magasabb Magyarországon. Ennek bizonyítására a Makronóm Intézet Harmonikus Növekedési Indexének az adatait is felhasználta.

Címkék: [GDP](#) | [HNI](#) | [magyar gazdaság](#) | [Magyarország](#) | [Románia](#)

Mit hozott Hszi Csin-ping látogatása? – [Teljes cikk](#)

A két állam 75 éves kapcsolatfelvételének méltó megünneplése volt a kínai elnök magyarországi látogatása – emelte ki Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter. Hszi Csin-ping és Orbán Viktor miniszterelnök számos új partnerségi, együttműködési és kereskedelmi megállapodást írt alá, amelyek a kölcsönös előnyök mellett előmozdítják hazánk gazdasági fejlődését.

Címkék: [Hszi Csin-Ping](#) | [kínai beruházás](#) | [Magyarország](#) | [nukleáris együttműködés](#)

Minden adott, hogy hazánkban találkozzon a keleti és a nyugati technológia – [Teljes cikk](#)

Magyarország a 2012-ben elindított keleti nyitással mélyítette a Kínával való gazdasági kapcsolatokat az elmúlt években, ami mostanra ért be jelentős beruházások formájában. Főként az elektromosjármű-ipar és a zöldenergia-tároló rendszerek területén érkeznek beruházások Magyarországra, ami potenciálisan hozzásegítheti hazánkat, hogy Európa elektromobilitási központjává, valamint a keleti és nyugati technológia találkozási pontjává váljon.

Címkék: [magyar–kínai kapcsolatok](#) | [találkozási pont](#) | [technológia](#)

Van egy forradalmi módszer az országok fejlődésének mérésére – [Teljes cikk](#)

Egy nemzetgazdaság növekedésének mérése és megértése nem lehet teljes körű, ha beleesünk abba a gyakori hibába, hogy csak egy-egy, a szakértők által fontosnak tartott mutatót veszünk figyelembe. Mihálovics Zoltán elemzőnk a Mandinernek foglalta össze, hogyan mérhető pontosabban az államok növekedési pályája.

Címkék: [életszínvonal](#) | [gazdasági növekedés](#) | [HNI](#) | [Makronóm Intézet](#)

Lendületet vett a kiskereskedelem – [Teljes cikk](#)

Idén márciusban a kiskereskedelemben már érdemben kedvezőbb folyamatokat mutatnak a frissen közzétett KSH-adatok. A múlt héten közölt első negyedéves, az elemzői várakozásoknál kedvezőbb GDP-számokban is a fogyasztás növekedése játszhatott jelentős szerepet.

Címkék: [élelmiszertermékek](#) | [kiskereskedelem](#) | [kiskereskedelmi forgalom](#)

Csökken a hiány, a magyar gazdaság pedig növekedési pályára állt – [Teljes cikk](#)

A magyar gazdaság az első negyedévben visszatért a növekedési pályára. A kormány az egyensúly erősítésével is a gazdaság bővülését építi újra, ezért fokozatosan csökkenti a költségvetési hiányt és az államadósságot. A büdzsé biztosítja a gazdaság újraindításához szükséges forrásokat, miközben a nyugdíjak és a családtámogatások védelméhez, valamint a rezsicsökkentés fenntartásához szükséges fedezetet is garantálja.

Címkék: [államháztartás](#) | [gazdasági növekedés](#) | [költségvetési hiány](#)

Negyedik hónapja jól alakulnak az inflációs adatok – [Teljes cikk](#)

Áprilisban az árak 3,7 százalékkal nőttek, ezzel pedig sorban a negyedik hónapja alakult a pénzügyi ütem a jegybanki toleranciasávon belül. A maginflációs mutató tovább csökkent áprilisban, 4,1 százalékra, és a termelői árak alapján sem látható árnyomás a gazdaságban. Éves átlagban idén 5 százalék alatt alakulhat az infláció.

Címkék: [áremelkedés](#) | [elemzés](#) | [infláció](#) | [MNB](#)

JVSZ: a támogató ökoszisztéma az innováció igazi motorja – [Teljes cikk](#)

Innovációra Magyar! címmel idén harmadik alkalommal rendezte meg a Joint Venture Szövetség (JVSZ) nagyszabású interaktív konferenciáját, amelyen nagyvállalatok első számú vezetői, kormányzati szakpolitikai szakértők és startupvállalkozások alapítói mutatták be az aktuális hazai és nemzetközi trendeket, magyar sikereket és a támogatott programokat az innováció területén.

Címkék: [innováció](#) | [JVSZ](#) | [nagyvállalatok](#) | [startupok](#) | [technológia](#)

Aktuális gazdasági és geopolitikai összefüggések vezetői elemzése és előrejelzése

AMERIKA ÉS KÍNA A POZITÍV GLOBÁLIS MEGÍTÉLÉSÉRT IS VERSENG

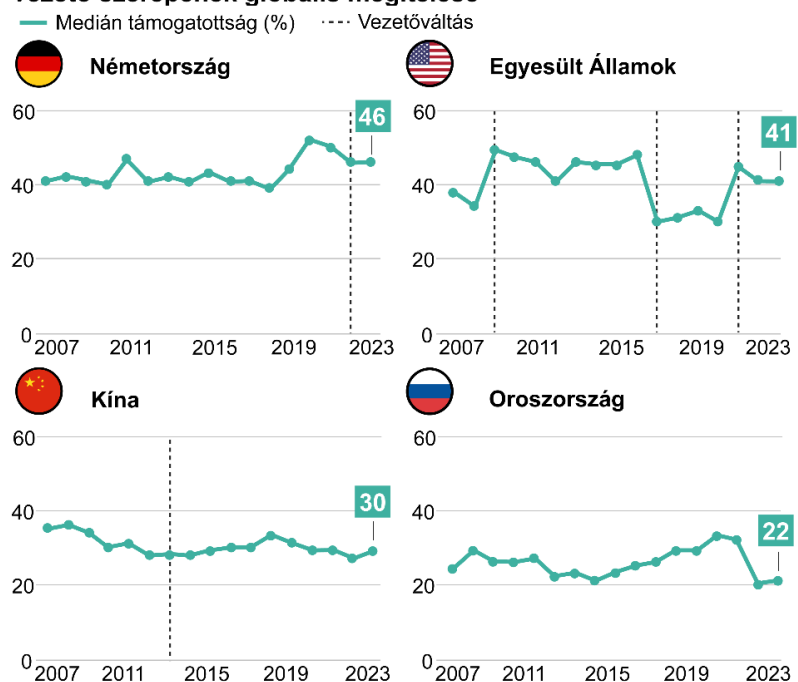
A Gallup közvélemény-kutató intézet 133 országban lefolytatott felmérése szerint bár a vizsgált országok többségében a nyugati hatalmakat pozitívabban értékelik, Oroszország és Kína megítélése egyre kedvezőbb a feltörekvő államokban. A mögöttes okokat megvizsgálva láthatjuk, hogy míg az USA-hoz elsősorban biztonsági, addig Kínához gazdasági megfontolásból közelítenek az országok. Az elmúlt években Washington megítélése elsősorban a Kína tengeri térnyerésétől aggódó távol-keleti államokban tudott javulni. Eközben Peking átvette a vezetést Afrikában, pozitív megítélését pedig főként az „Egy övezet, egy út” projektek sikerének köszönheti, ami lehetővé tette a szubszaharai térségnek, hogy nyersanyag-exportjukat – és így bevételeiket is – 20 év alatt megnégyszerezették. Megfigyelhető továbbá az is, hogy a két nagyhatalom megítélése látványosan együtt romlik, ami hosszabb távon globális hitelességi válsággal fenyeget, az pedig a multipoláris világra történő átállás előszobáját jelentheti.

Átfogó kutatás a vezető globális hatalmak megítéléséről

A Gallup, az USA vezető közvélemény-kutató intézetének [friss felmérése](#) 133 országban vizsgálta reprezentatív módon az Egyesült Államok, Németország, Oroszország és Kína vezetésének megítélését és elfogadottságát 2023-ban (1. ábra). Az elemzés 2007-ig visszamenőleg is tartalmaz közvélemény-kutatási adatokat, így a válaszokból hosszabb távú trendekre is következtethetünk. Az egyes hatalmak megítélése jó közelítést ad az adott ország puha hatalmának (soft power) erősségére, amely azt fejezi ki, hogy az egyes országok mennyire képesek másokat befolyásolni a vonzerejükkel és meggyőzéssel, mintsem kényszerítéssel. **Az eredmények szerint a két nyugati hatalmat összességében pozitívabban látja a globális közvélemény, azonban számos feltörekvő állam egyre kedvezőbben tekint a nyugati vezetésű világrend két fő kihívójára is.**

A felmérés külön hangsúlyt fektetett annak elemzésére, hogy az egyes országok közvéleményei az Egyesült Államok vagy Kína vezetéséről alkotnak-e kedvezőbb képet. **Mind az országok számát nézve, mind a mediántámogatottság alapján az USA nagyobb népszerűségnek örvendett, mint Kína.** Nem okoz meglepetést, hogy **Kínát leginkább Oroszországban részesítik előnyben az USA-val szemben**, miközben Washington elutasíthatósága rendkívül magas. Az eredmény egyértelmű jele Oroszország határozott fordulatának Ázsia felé és a Kínával való egyre szorosabb partnerségének. A leginkább Kínabarátoknak a konfliktusokkal terhelt

1. ábra: Németország, az Egyesült Államok, Kína és Oroszország vezető szerepének globális megítélése

Mali bizonyult. A közelmúlt fejleménye, hogy egyre kevesebb országban nyilatkoznak pozitívan mindkét szuperhatalomról, és egyre többen állnak negatívan úgy Washingtonhoz, mint Pekinghez. **Ez a mindkét pólus felé irányuló növekvő negativitás azt jelenti, hogy az országok egyre kevésbé bíznak a két szuperhatalom vezető szerepében, ami hosszabb távon globális [hiteles-ségi válsággal fenyeget](#), az pedig a [multipoláris világra](#) történő átállás előszobáját jelenti.**

Hazánk a kutatás szerint az enyhén Kína felé húzó országok közé tartozik. Érdeemes megjegyezni, hogy az EU-tagok közül Bulgária közvéleménye a hazainál erősebb Kína-párti preferenciákat fejezett ki, és Ciprus is a hazánkkal megegyező kategóriába került. Ez azt jelenti, hogy **a magyar attitűdök, bár a jóval atlantistább uniós átlagtól valóban eltérnek, mégsem egyedülállók.**

Oroszország és Németország megítélése képviseli a szélső értékeket

Oroszországról kifejezetten negatív képet alkotnak a közvélemények az ukrajnai invázió óta. Európában továbbra is rendkívül magas Moszkva elutasítottsága, viszont a fejlődő országokban, különösen Afrikában enyhülésnek indultak a negatív attitűdök. **A négy vizsgált hatalom közül Németország elfogadottsága a legmagasabb**, ráadásul Európában egyedül Berlin iránt nyilvánítottak ki többen pozitív attitűdöket, mint negatívakat. Mivel azonban számos kérdésben Berlin Washingtonhoz, Moszkva pedig Pekinghez igazodik, **egy ország közvéleményének geopolitikai irányultságát az írja le a legjobban, hogy miként viszonyul az Egyesült Államokhoz és Kínához.**

Az Egyesült Államok teret nyer a Távols-Keleten

Az USA megítélése viszonylag magasra emelkedett Barack Obama elnöksége alatt a kései Bush-kormányzat népszerűtlensége és a 2008-as gazdasági válság után, 40–50 százalék közötti pozitív véleménnyel, azonban Donald Trump ciklusa alatt Washingtonról átlagosan mindössze 30 százalék vélekedett kedvezően. Ennek a visszaesésnek a hátterét a kutatás nem részletezi, azonban feltehetőleg az áll a jelenség mögött, hogy Trump személyiségének és viszonylag izolacionista külpolitikájának elutasítottsága magas volt az amerikai szövetséges nyugati országokban. **Joe Biden hivatalba lépésével ismét javult az Egyesült Államok megítélése, de az obamai csúcspontot már nem érte el, és a kudarcos afganisztáni kivonulás is [megtépázta a presztízst.](#)**

Európában többen fejezték ki rosszallásukat Washington vezető szerepével kapcsolatban, mint ahányan támogatóan nyilatkoztak, azonban Kína megítélését így is felülmúlta az USA. Észak- és Dél-Amerika továbbra is jellemzően az Egyesült Államok felé húz, azonban a vizsgált időszakban már felerősödtek az ellenvélemények.

Eközben **Ázsiában közel azonos szinten áll Washington elfogadottsága és elutasítottsága.** Jelentős fejlemény, hogy **olyan meghatározó kelet- és délkelet-ázsiai országok fordultak erősen az USA felé, mint Dél-Korea, Vietnám és a Fülöp-szigetek** (eközben Malajzia és kisebb mértékben Indonézia inkább Kína felé kezdett fordulni). Washington növekvő elfogadottsága – vagy inkább befolyása – mögött a leggyakrabban a védelmi együttműködések állnak, amelyek különösen fontosak az Észak-Korea által fenyegetett Dél-Korea, illetve a Kína tengeri hatalmát korlátozni igyekvő ún. **„első szigetlánc” országai** (Dél-Korea, Japán, Tajvan, Fülöp-szigetek, Indonézia, Vietnám), számára. Az USA-nak **kölcsönös védelmi szerződése van Dél-Koreával** és a Fülöp-szigetekkel is, előbbivel 2012 óta **szabadkereskedelmi egyezményben** is áll. Vietnám szintén határozottan elmozdult Amerika felé az elmúlt 15 évben, főleg, miután 2014-ben konfliktusba került Kínával egyes dél-kínai-tengeri szigetek miatt. Hanoi 2023-ban **átfogó stratégiai partnerséget** kötött Washingtonnal, amelynek keretében szorosabb katonai és gazdasági együttműködésre lehet számítani. Ez a partnerség tovább erősíti Vietnám Kínát és az USA-t összekötő **„konnektorállam” szerepét.** A Fülöp-szigetek szintén fenyegetésként tekint Kína jelenlétére a Dél-kínai-tengeren, így a közvélemény itt is Washington felé mozdul, amelyet az újonnan idetelepített **amerikai rakétaindító rendszerek** is igazolnak.

Kína befolyása nő a szubszaharai Afrikában

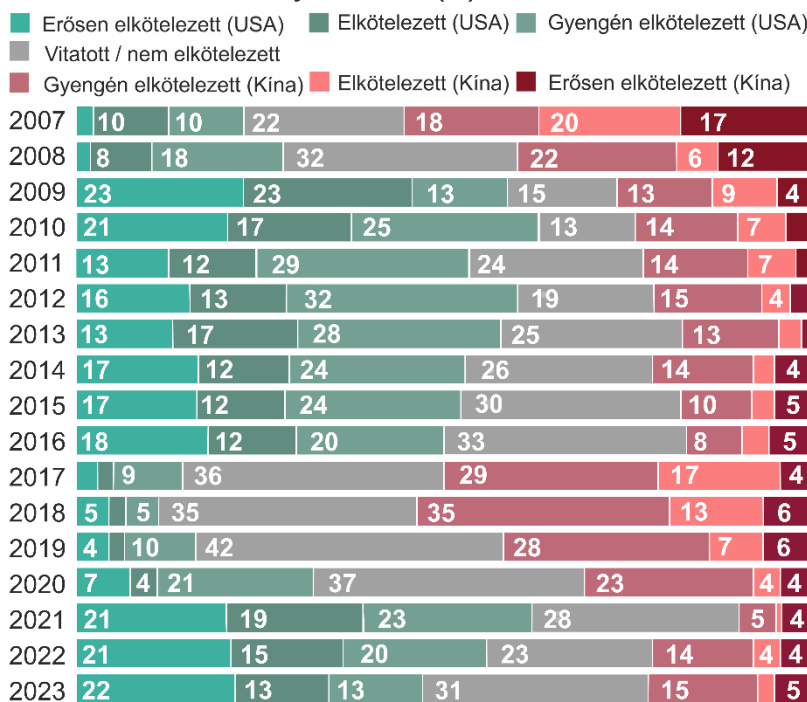
A Kína iránti relatív szimpátia a vizsgált időszakban az Amerika irántival ellentétesen mozgott: amikor Washington népszerű volt, akkor nyílt az olló, és kevesebb egyértelműen Peking felé húzó ország volt, és fordítva (2. ábra). Biden hatalomra kerülése egybeesett a koronavírus-járvány csúcsával, amikor Kína népszerűsége mélypontra esett. Innen az ázsiai ország valamelyest vissza tudott pattanni, de egyelőre nem érte el a 2010-es évek végének csúcserőit.

Az eredményekből azonban már egyértelműen látszik, hogy **bár Ázsiában szinte azonos szinten áll Washington elfogadottsága és elutasítottsága, Afrikában már egyértelműen Kína vezet,** az USA támogatottsága

pedig folyamatosan csökken. A változás jól tükrözi a kontinens gazdasági kapcsolatainak irányváltását: 2012-től Peking megelőzte Washington az Afrikába [beáramló működő tőke \(FDI\) tekintetében](#), miközben az elmúlt 20 év alatt a szubszaharai térség legnagyobb kereskedelmi partnerévé is vált. A Kereskedelmi Világszervezethez való 2001-es csatlakozását követően Kína gyors gazdasági növekedése és nagy nyersanyagigénye felpörgette az afrikai exportot, amely így 2000 és 2022 között [több mint megnégyszereződött](#), ez pedig növelte a régió jövedelmét. Mára a régió teljes áruexportjának egyötöde Kínába irányul.

Kína jelentős [infrastrukturális befektetővé](#), [hitelezővé](#) és fontos [kereskedelmi partnerré](#) vált Afrikában az Egy övezet, egy út kezdeményezésnek köszönhetően, amelynek keretében utak, vasutak és kikötők épültek, valamint olyan szektorokba is irányultak befektetések, mint a szállítás, a bányászat és az energetika. Ezekre a fejlesztésekre az afrikai országoknak óriási szükségük van, a Kínával ápolt kapcsolat pedig azért tűnik ígéretesebbnek számukra a nyugatihoz képest, mert **Peking elsősorban [nem humanitárius segélyekkel próbálja az egyes országokat támogatni,](#) hanem [kritikus beruházásokkal és olyan hitelekkel,](#) amelyek feltételeit könnyebben vagy [szívesebben teljesítik](#), mint a nyugati követelményeket.** A távol-keleti nagyhatalom pozitív megítélését a kontinensen az is erősíti, hogy ellentétben a Nyugattal, **Kínának nincs gyarmatosító múltja,** és nem használta ki évszázadokon át Afrika lakosságát és természeti adottságait.

2. ábra: A világ országainak megoszlása az Egyesült Államokhoz és Kínához való viszonyuk szerint (%)

Forrás: Gallup

IA MAKRONÓM INTÉZETRŐL

A Makronóm Intézet 2020-ban azért jött létre, hogy a patrióta és pragmatikus gazdaságpolitikai szemlélet kiterjesztésének motorja legyen, a magyar gazdaság fejlődése iránt elkötelezett kutatóknak és kutatásoknak otthont, megjelenési felületet biztosítson.

A gazdaság működéséről, pillanatnyi állapotáról minden korábbinál több és részletesebb adat áll rendelkezésünkre. Ez lehetővé teszi, hogy a múltbeli történéseket megértsük, a jelenben pontos képet alkossunk a nemzetgazdaságról és megértsük a hazai, valamint nemzetközi fejlődési irányokat. Hisszük, hogy az adatok elemzése csak akkor vezet az igazság közelébe, ha részrehajlás nélkül, de nem cél- és érzelemmentesen tekintünk az eredményekre.

A Makronóm Intézet feladatának tekinti a hazai gazdaságpolitika eredményeinek közérthető formában történő bemutatását, annak céljait az adat- és értékalapú elemzés módszereivel kívánja támogatni.